

מלצ'ה כהנא ירצן
ג"א

חוות דעת על תגובת ראש החוג לתולדות עם ישראל בדבר המלצות הוועדה הסוקרת

לצער, אין לראות בתגובת ראש החוג תשובה מספקת להמלצות הוועדה הסוקרת – ואני מדגישה, המלצות ולא הוראות.

1. הוועדה הסוקרת המליצה לאחד את הנוהל בשימוש בסילבוסים ובתוכנם בקורסים השונים. תגובת ראש החוג היא שהדבר נעשה מזה שנתיים, אך אינו מפרט מה כלול

"מתכונת סטנדרטית" עליה הוא מדבר (בצמצום ראוי לשמו).

2. המלצות הוועדה הסוקרת בדבר רה-ארגון וועדת ההוראה של החוג. נראה שוועדת ההוראה של החוג אכן מקפידה במידת האפשר על מחזוריות ועל גיוון הקורסים, אך אין התייחסות להמלצה בדבר הוספת קורסים בנושאים חדשים – ולו בנימוק שהסגל המצטמק של החוג אינו מאפשר זאת. המלצות הוועדה הסוקרת בדבר פיתוח דרכי פיקוח על שיפור ההוראה נדחים ע"י ראש החוג בטענה שאין צורך בהם, מכיוון שכל מורי החוג הם וותיקים ומנוסים. גם אין התייחסות להמלצות הוועדה הסוקרת בדבר אימוץ שיטות מחקר חדשות (חידושי מחקר מארצות אחרות, חידושים מתחום האינטרנט ועוד).

3. המלצות הוועדה הסוקרת בדבר הרחבת והתאמת ההנחיה בשימוש בספריה. אליבא דראש החוג הדבר נעשה בלאו הכי במסגרת הקורסים השונים בב"א ובמ"א.

4. הוועדה הסוקרת גם המליצה על שיפור מיומנויות הכתיבה הספציפיות לתחום ההיסטוריה. לפי ראש החוג, שיפור רמת הכתיבה באנגלית ובעברית אינה יכולה להיעשות במסגרת החוג-מה שנכון. אלא שהוועדה לא התכוונה לכך והיא ביקשה להדגיש ביתר שאת את התכנים המיוחדים לכתיבה היסטורית.

5. הוועדה הסוקרת המליצה על הרחבת אופקי הסטודנטים (במיוחד בלימודי הדוקטוראט) ע"י הכללת דיסציפלינות קרובות להיסטוריה במיוחד מתחום מדעי החברה בקוריקולום, אולי ע"י ארגון סמינריון מיוחד למטרה זו. תשובת ראש החוג היתה שסטודנטים מלימודי הב"א ובמ"א רשאים לקחת קורסים וקבצי קורסים מתחום מדעי החברה.

אם לסכם בחריפות את תגובות ראש החוג, הן מעידות יותר על סיפוק עצמי מאשר על רצון כן לשפר ולשכלל את דרכי ההוראה בחוג, בניגוד לנכונותם של חברי החוג, איתם נפגשו חברי הוועדה הסוקרת בעת ביקורם באוניברסיטת ת"א.

בברכה,
פרופ' מרים ירדני

חוות דעת על תגובת ראש החוג להיסטוריה כללית בדבר המלצות הוועדה הסוקרת

תגובת ראש החוג היא מפורטת, עניינית ומאירת עיניים. יש בה התייחסות לכל ההמלצות של הוועדה הסוקרת, גם כאשר המלצה לא התקבלה (כגון הרכב וועדות ההוראה של החוג), מדווח בה על האלטרנטיבה עליה החליט החוג.

רוב המלצות הוועדה יושמו ואף מעבר לזה בצורה יצירתית ויעילה. הוקם אתר אינטרנט יעיל ומתוחכם הכולל לא רק אינפורמציה ראשונית אלא גם מאמרים וביבליוגרפיות לסטודנטים. הוקמו סדנאות לתלמידי ב"א בהנחיית מסטרנטים ודוקטורנטים (בעזרת קרן לסינג) והוחל בקיום קולוקיום מסודר לתלמידי דוקטורט.

צללים לא חסרים בדו"ח: דילול הסגל נמשך. החוג איבד 3 תקנים נוספים בעקבות פרישות וקלט רק מרצה בכירה אחת צעירה בלבד. התדרדרות הספרייה לא נבלמה, תשתיות בניין גילמן בו נמצא החוג לא שופרו אך יש לציין שמפגעים אלה אינם תלויים בחוג עצמו.

בעקבות הקיצוצים, החוג נאלץ לפגוע באחת מיחידות ההוראה המוצלחות ביותר שלו שו"ת ולהפוך חלק גדול מהם לשיעורים פרונטליים. יחד עם זה העזיבה הגדולה של סטודנטים את החוג – כשליש (נדידה לחוגים אחרים, סיבות כלכליות) נבלמה ובשנה האחרונה אף נרשמה עלייה של 17% במספר הנרשמים. סך הכל, מדובר בדו"ח חיובי המעיד על עשייה ויצירתיות.

בברכה,
פרופ' מרים ירדני